

UJPEST.

Társadalmi, hetilap.

Megjelen minden vasár nap.

Előfizetési ár:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
 Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.
 Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket és nyilttereket
 felvesz a kiadóhivatal.
 Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 hová a lap szellemi részét illető küldemények és előszé-
 tések küldendők:
 Ujpest, Sándor-utca 3. szám.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

A nagy közönséghez!

Egy éve mult annak, hogy szilárd elhatározással és vasakarattal feltettem magamban, hogy egyrészt a községházunknak elnevezni szokott bünbarlangnak fakadó forrásából eredő és pusztító s romboló feltornyosult hullámokkint községi életünket elárasztó és a romlatlan erkölcsű polgárságot elpusztítással fenyegető, corruptiót kiirtani fogom, — másrészt a nemzettestbe kulancskint befurakodott és mindent ami nemzeti ősi hagyománya a magyarnak veszélyeztető, — társadalmunkat erkölcstelenséggel és bűnnel megfertőztetett és az anyagi megrontásnak setét és mély sirtódrén az uzsora, család és szédelgés modern szerszámaival megfeszített erővel munkálkodó zsidók ellen akár a végkimerülésig, a tisztesség és becsület élesre kifent fegyverével a törvények engedte módon harcolni fogok.

Elhatározásomhoz hű maradvá kifejtettem egy actiót, mely bárha eddig részemre csak keserű gyümölcsöket termelt, azért elnem csüggedve, meg nem félemlítve az inaugurált actió mezején tovább működöm, minthogy egész valómat áthatja az a meggyőződés, hogy a mag, melyet az igazság és népfaj barázdáiba elvettem, kell, hogy még dús s édes gyümölcsöket is hozzon.

Igaz ugyan és nem tagadhatom, hogy annyi üldözés, annyi szenvedés és mindmegannyi csapás és csalódás után eróm lankadt, de azért munkaképtelenre megtörve nem vagyok, pedig a rajtam elkövetett galád törvénytelenlések, melyek alatt úgy testileg, mint lelkileg sokat, kimondhatlanul sokat szenvedni kénytelen voltam arra czélozva alkalmasak lettek volna. — Azonban a bizalom a Megváltó azon szavaiba „a török és szenvedőké a menyeknek országa“ új erőt csepegtettek belém, — a remény, hogy eljön még az „igazság országa“, mely előbb utóbb az önkény és zsarnokság felett győzedelmeskedni fog, mert győznie kell, határtalan kintartást biztosított részemre oly képen, hogy edzett karral kifáradhatlanul mivelhetem tovább a már mivelni kezdett talajt, melyben az elvetett magnak csirája már kibújni kezd.

A mennyiben az igazság és becsületért szenvedett hosszú fogságomból kiszabadultam, ismét megújított erővel ama megkezdett misszióknak teljesítéséhez kezdek, melyet legszentebb kötelességemnek tartom, a község, a megye, az ország, a nép és nemzet

érdekében végezni és így teljes bizalommal fordulok a nagy közönséghez, hogy engem nagy és súlyos feladatom megoldásában, a terhes munkában támogatni szives legyen.

A közügyet és közérdeket a legtisztább lelkiismerettel szolgálva, a közjóért égve, lángolva, méltán elvárom, hogy kérelmem viszhangra találni fog és a nagy közönség velem a tehernek anyagi és szellemi részét megosztani fogja, — mert csak ha az erők egyesülvők, csak ha bizalom és egyetértés fog uralkodni közöttük, érhetjük el azon magasztos kitűzött czélt mely felé törekszünk és melyetelérnünk előbb utóbb kell.

Társadalmi és községi életünk sajnálatos, szomorú és visszás állapota megköveteli hogy itt egy valódi közvéleményt és közérdeket képviselő független lap fáradozva küzdve, harcolva, lelkesedve és egymást lelkesítve fennálljon és viragozzék.

Az „Ujpest“ a hozzá fűzött várakozásoknak megfelelt szerkesztésem alatt a multban, megfog felelni a jövőben is és nem fog soha késni a közélet szabálytalan és zavaros harcából a maga részét kivenni — Dolgozni akarunk, dolgozni fogunk és midőn azt a közérdek, a közjó megköveti, dolgozni fogunk még akkor is, ha más a munka fáradozást pihenit, mindezért díjul csupán azt az egyet követeljük, hogy forrjunk össze egy elválaszthatlan testé és haladjunk egyetemben egy czél, a legszentebb czél felé egy ösvényen, a tisztesség, becsület és erkölcs ösvényén, egy uton, a boldogulás útján. —

Nem a hajhászat elismerés, nem a vágy zajos tapsok után serkent a serény munkához, — nem hiú ambíció vezérel az ujonnan megkezdendő harcban, hanem a polgári és hazafiúi kötelesség az alkalmas erőt és képzettséget ott felhasználni, ahol arra szükség van és ha — mint azt hiszem és meggyőződésem is — lapommal sikerül kivivnom, hogy községi viszonyaink és társadalmi állapotunk gyökeresen megváltozva, jobbra forduland, akkor elértem azt, a mi után vágytam.

Lapom részére elismerést és dicsőséget akarok szerezni és ezt a nagy közönségnek szives támogatásával elérni is fogom és így leendő lapom érdeme és dicsősége, az én elismerésem az én dicsősége is.

Szterényi Bertalan.

A corruptió

Ismert tántoríthatlanul vallott elveimet megtagadnom kellene, ha lapom újabb megindításával első sorban és első helyen a corruptióról egy cikkben érdemlegesen nem értekeznék.

Elborzadnunk kell, ha arra gondolunk, hogy a corruptió, a romlottság, az erkölcstelenség és az elfajulás hogy és miképen verhetett oly mélyen gyökeret a mi hazánkban egy oly országban, melynek fiaiban és időktől fogva mindig a nemes ösztön működött és melynek áldott és termékeny talaján örökkön örökké a becsület és erény virága tenyészett.

Elszégnyekedünk, ha meggyőződni kénytelenek vagyunk, hogy a mi népünk azon nemzetnek fia, — melynek ősei az ostromló ágyuk, ezerei és a támadó szuronyok millió ellen, védő várak százainak emelésével egyrészt, másrészt a sikk harcztéren való találkozással mint küzdöttek és harcoltak, csak azért, hogy egy erős, s izmos, és egészséges alapra fektetett hazát alkossanak a magyar hazából utódaik részére — mint satnyulhattak el annyira és mind sülyedhettek le a minden ostromot kigunyoló becsületnek fenséges ormáról a corruptiónak fertelmes roada pocolyájába.

Pedig ha valahol a világon az általánossá vált corruptió komoly aggodalmakat kelthet, úgy az kelthet mi nálunk, — ha valahol a földön annak siralmas következtetéseitől és utopiáitól tartani lehet, úgy tartható attól minálunk. — Hisz a többi országokhoz, a többi nemzetekhez képest, mi csak parányi nemzet vagyunk, — kicsiny, gyenge, árva illetve magunkra hagyatott, minden őszinte barát nélkül de annál több vesztünkre törő, pusztulásunkat, megsemmisülésünket várandó ellenségtől övezve.

És ha e pár ezer négyszög mértföldnyi szép bércezes országunkban és ha csupán egy pár millióra menő a história által mindig dicsérettel és tisztelettel említett hős és harczias nemzetünkben a traditonálisan örökölt mocsoktalan jellem és romlatlan erkölcsök helyett a corruptió él és uralkodik, úgy az elég, miképen az indiai „bananfának“ egy lenyesett megtermékenyített ága képes egy egész erdőt megteremteni, hogy ez is hasonlóan az egész országot, az egész nemzetet olyképpen megfertőztetse hogy a nemzet, mely egyedüli támasza, védbástyája és oszlopa az országnak elsatnyuljon, elgyengüljön és elgyengülve idővel magától elenyésszen, rút és ocsmány halállal kimulva a számbavehető civilizált élő és hangadó nemzetek sorából.

Tehát ezen ijesztő mérvben felburjánzott s folyton terjedő és herculesi erővel tért hódító corruptiónak nem szabad dicső Árpád nemzetét és ezen annyi megpróbáltatásnak, kitett áldott hazát könnyelműen martalékul oda dobni, — nem szabad engedni hogy e szent és imádott honnak fia, — kiknek jelleme, miként az „Abaton“ a görögök templomában évszázadok hosszú során hozzá férhetlen vala — elkoresosulva, szeplőkkel fedetten az emberi méltóságon alól álljanak, — nem szabad engedni, hogy a tengődve élő s a mindennapi kenyérért vért izzadó koldussá tett nemzetünknek becsületét és elis-

mert jó hírnevét a corruptió, e szörnyszülötte jelen századunknak, csufol és gyáván minden ellentállás nélkül feleméssze.

Az utálatos és undorító pénzzsomjnak és a beestelen és nemtelen nagyásnak véget kell vetni, mert ez a corruptiónak, szülő és életető anyja, — ez püsztitotta el a hatalmas Spartát, ez tette tönkre, a nagy és rettegett Rómát és ez tette mint a nádat ingataggá, hajlíthatóvá számos, fájdalom! igen számos kislelkű és könnyelmű magyart kik a corruptió undok esábjai nak ellentállani nem tudtak.

Tantalusi kínokkal küzd meg az erkölcsöket nemesítő, a jellemet erősítő, a szép és jóra bűzdítő, a nemes tettekre serkentő, a szeretetet hirdető honfikebel, ha tapasztalni kénytelen; hogy férfiak magas műveltséggel, mély tudományal, ranggal, méltósággal a közbizalom és közvélemény által magas piedesztálra emeltetve mint sülyednek le, a fenséges és tiszteletet parancsoló magasból, a romlottak, az erkölcstelenek, a corrupáltak, pimasz és bitang lelketlenek tömegéhez és a helyett, hogy Vesta papnőiként örködnének a társadalom erkölcs és erény oltára fölött, ők élesztve még zsiros tápanyagot nyújtanak az ugyanis élénken lobogó corruptió pokoli tüzeinek.

Im hát nem-e azt hinnők, hogy a szégyenletes corruptiónak netovábbja már az, ha látjuk és tapasztaljuk mint azt itt községünkben lát-hatjuk és tapasztalhatjuk, hogy szegény népünk azon elemek által, melyek személy és vagyon biztonsága felett örködni hivatva, hivatalos közelességüket megszegve, éppen ellenkezőleg, a sors kiméletlen csapásait türelemmel elviselő népnek megkárosítására erkölcsileg és anyagi-lag, személyes szabadságának és vagyonának megtámadásával mint törnek; — midőn látjuk és tapasztaljuk, hogy azok, kiket népünk hatalmánál fogva azon polczra emelt a mélyről a nép fenségét elismertetni és jogait tiszteltetni nemkülönben jobb sorsát és jobblétét előmoz-dítani legszentebb közelességüknek ismerjék, — magasztos feladatukhoz éppen ellenkezőleg a nép fenségét és jogait maguk brutaliter lábbal tapossák és önkény a zsarnoksággal az ugyanis szűkölködő elviselhetlen terhektől az összeros-kadáshoz közel álló népet piszkos önsz czéljai-nak szolgálva és saját érdekeit előmozdítva, a boldogulhatós remény szálának elszakításával a legnagyobb bizonytalanságnak és kétséges megélhetésnek mint teszik ki; — ha látjuk és tapasztaljuk, hogy a közpénzek mint sikkasztattak el és az ellenükben védtelen polgárok mint zsákmányoltatnak és raboltatnak ki, más szóval egyenes magyarsággal mondva mikép raboltatnak meg; — ha látjuk hogy a leggaládabb, a legocsmányabb, a legelvetemedettebb bűnök napirenden mint vannak, a nélkül, hogy a meg-torló igazság azokat komolyan a törvény szigorá-ral számon kérné; — ha látjuk, hogy hiva-talnokainkat gyalázatos önzés, undok kajánság, ronda nagyravágyás, szennyes pénzszerzés, szem-szűrő irigység, szóval aljas önzédek vezérlik csak, — akkor mint fentebb már mondtam, azt kellene hinnünk, hogy az már a minden há-tárt túllépő corruptiónak netovábbja.

Óh pedig dehogy az.

Ennél nagyobb, veszedelmesebb és kétség-beejtőbb corruptió az, hogy fájdalom, napsjaink-ban a pénz, a csábító pénz oly megtörhetlennel látszó hatalom, mely a bűnt már erénnyé, az erényt bűnné tette, — a romlottságot, jellemte-lenséget, becstelenséget és erkölcstelenséget ne-mességre felemelte és a nemeséget romlottság-nak és erkölcstelenségnek bélyegezte, a gya-lázatot dicsőséggé, a dicsőséget gyalázattá változtatta.

Azonban még mindez sem volna a legna-gyobb corruptió.

Százsorosan felülmúlja mindezt az a cor-ruptió, melyet igazságszolgáltatásunk körül tapasztalni kénytelenek vagyunk.

Es ez már az igazi corruptió, a corruptió-nak netovábbja.

— Mert látni oda is a corruptiónak mér-ges fergét befurakodni, a honnan azt kérlelhet-len és szigorú vas kézzel üldözni kellene, — látni azokat a bűnt hallgatással, tétienséggel tá-mogatni és a legembertelenebb gonoszokat dé-delgetni, az emberiségből kivetkezet lelketlen-

ket védő és oltalmazó szárnyai alatt szabadon graszálni engedni, kik egyes egyedül a bűn és gonoszságnak hivatott és üldözésre rendelt kö-zzegei a z i g a z s á g s z o l g á l t a t á s n a k felkent papjait, — az oly szomorú, oly siralmas, oly elkészerítő, hogy ez mint neto-vábbja a corruptiónak alkalmas arra, hogy min-den e szegény haza és szerencsétlen nemzet jobb sorsát várandó honfiúnak ugyanis siralmas állapo-taink felett sajtó seoktól vérző keblét bánat, fájdalom, kin és keserv töltse el.

Ime hát kibe bizzunk, ha az igazságba és az a fölött örködő hivatalokba már nem biz-hatunk?

Kire támaszkodjunk, ha az egyedüli leg-biztosabb és legerősebb támaszunk a jog és a tör-vény, támaszunk már nem lehet?

Ki nyújt nekünk saját életünk és vagy-onunk biztonságáért garanciát, ha az arra hiva-tott és rendelt törvényes közegek a társalom legveszedelmesebb ellenségeit, a legelveteme-dettebb gonoszokat, zavartalanul futni engedik, a helyett hogy őket biztonságba helyezve, ártal-matlanná tennék?

Ki szolgáltatson nekünk sérelmeinkben igazságot, ha az az igazságot képviselők és szolgáltatók által vétkes módon kijátszátik, el-nyomatik?

Ki torolja meg a bűnt, ha a büntető tör-vényt kezelő és a bűnt üldözni hivatott hatóság a leggyalázatosabb vértfagyasztó bűnt üldözete-nül megtorolatlanul hagyja?!

Ki bizzék, ki higgyen a mindnyájunkat egyaránt kötelező és az egyenlőség alapjára fektetett törvényeinkbe, ha maguk a törvény vég-rehajtására rendelt hivatalnokok megtagadják az egyenlőséget és büntetlenül engedik bizonyos magasabb összeköttetésben álló személyeknek a bűnt kiváltságként mint mesterseget úzni?!

Habár elszorult, is szívünk ennek tapasztalatára, — habár lelki kinunkban szederjes is lesz arcunk ennek láttára, — habár meglepe-téstől némák leszünk is ennek meggyőződésére azért fájdalommal kell constátálnom, hogy ez így van, — fájdalommal kell kinyilatkoztatnom hogy ez szomorú tény.

Azonban nehogy oly túlzásnak tartassanak e sorok, melyek egy a világot és embereket setét szemüvegben néző hangzatos frázisokkal túlozni szerető ujságíró tollából kerülhetek csak ki, a tényt egy szomorú példával illusztrálni is fogom.

Mult év november hó 20 és 21 ik közti éj-jel 2 óraker, Chapó Géza helybeli rendőrbiztos a községház örszobájában — hoi egy tenden-tiozus vádnak ürügye alatt durva és nyers erő-szakkal letartóztatva, délelőtti 11 órától másnap délután 1 óráig fogva voltam — orozva reám tört és előre eltökélt meggyilkolási szándékkal fojtogatott addig, míg a nyomorult gyilkos kezéből az őrizetemre akkoriban kirendelve volt huszárok élve még kinem szabadítottak. — E gyilkossági kísérletnél a közvetlen gyilkosnak, Beniczky Antal községi I. jegyző asszisztált, ki midőn az állatias lelketlenségrelrajtam elköve-tett embertelen büntett történt, az örszoba ajtaja mellett posztot állt így a gyilkossági kísérletben közvetlen befolyva egyenes büntárs is volé.

Ez a rövid tény. — És ime bárha ezen esetet három ízben teljesen és hűen minden részleteivel leírva beadtam az ügyészséghez és törvényszékhez, — bárha a nyomorult és ke-gyetlen bűn megtörténtéről nemcsak a tett szin-helyén jelen volt szemtanuk egész rajára hivat-koztam, de fojtogatásomat egy a törvényszék által megvizsgálásomra kirendelt törvényszéki orvostól felvett látlelet is constatálja, — bárha nem mulasztottam el utánjárással szóbelileg is az ügy felül informatiót adni, mindannak daczára nemcsak a gyilkosok ellen elfogatási rendelet kinem adatott, nemcsak hogy ellenük a bűnfe-nyítő eljárás meg nem indított, hanem ez ügy igen bölesen elhallgattatik, — panasz feljelenté-seim, — ügyészi nyelven beszélve, — mint légből kapott „d a j k a m e s é k” figyelembe sem véve, egyszerűen mellőztetnek.

Hogy mért követte el az ügyészség és tör-vényszék ezen igazságszolgáltatásunkat rútul meggyalázó és törvényeinket mélyen és érzeke-nyen sértő eljárást, annak csak ők a megmond-hatói, azt ők tudják, azt én nem tudhatom, leg-

feljebb csak sejtem. — Annyi azonban tény és bizonyos hogy ezen eljárással úgy megszegye-nítve van és kigúnyolva a jog, s igazságszolgáltatás mint az még soha a mióta magyar lakik a csendes Duna és hömpölygő Tisza két partján megszegyenítve és megalázva még nem volt.

Ismerünk eseteket a történelemből, me-lyek különösen a középkor sötét korszakában az igazságszolgáltatást súlyosan sértették, meg-gyalázták, de azért ezen esetekhez hasonló nem ismerünk; mert hogy gyilkosok, kik gyalázatos embertelen büntetőkkel kaczerkoldva, azt Isten és emberek előtt beismerik, de azért, az igaz-ságszolgáltatás a büntető bíróság által feleletre nem vonatva a hatalom polczán az emberiség szegyenére és terhére és az általuk képviselt hivatal megbecstelenítésére meghagyassanak, az ismeretlen a történelemnek mindent hűen és pontosan feljegyző lapján.

A történelem szerint György barát a népnek oly kegyetlen zsarnoka volt, hogy mi-dőn orozva meggyilkoltatott, nem találkozott ember, ki őt megszánta kevésbé pedig ki érette csak egy könnyet is elhullatott volna. — S bárha a leggyűlöltebb, a legnépszerűtlenebb személy volt is, ki embertelen tette után a gyil-kos tört meg is érdemelte, azért volt ama kor-ban mégis már annyi jog és igazságérzék a bűn üldözésére, hogy a gyilkosokat elfogták és őket tettükért feleletre is vonták. — Ime hát nem szégyeníti meg a középkor, a gőz villany és ma-gas tudományok korszakát nem gyalázza meg annak tudatlanságában botorkáló igazságszol-gáltatása a mi jogtudós bíróságunkat.

A gyilkos Chapó-Beniczky és társai va-lóban szerencsés csillag alatt születtek, hogy a viszonyok ma napság úgy változtak. miszerint tőlük nyomorult gyáva bűnüket számon nem is kéri.

De hát miért is kéretnék tőlök szá-mon, mikor csak egy az állam hatalomra nézve veszélyesnek feltüntetett egyén ölete ellen követtek el gyilkos kézzel merényletet, midőn engem megfojtani akartak.

Es ez érdem helyett bűn lenne, oly bűn, mely üldöztessek?! Nevetséges. Örültek is vol-tak azok a francia bírák kik Robespierre gyil-kosságát guillotínára ítelték, oly örültek mint a minő böles a mi igazságszolgáltatásunk mely engem — ki hihetőleg és úgy látszik, Robespier-renél még veszedelmesebb egyénnek tetszem lenni, — szemet hunyva büntetlenül meggyil-koltatni engedne.

Lám ez a valódi corruptió, a corruptiónak netovábbja.

És te ország, te nemzet, te nép mely ezt kebeledben meg-tűröd, mily szerencsétlen, mily gyenge, mily elhagyatott, mily lomha, mily türelmes vagy!!

Nem félsz, hogy te, ki örökké tisztelt, becsült, félt és rettegett voltál a nagy világ előtt, a többi népesaládok által a megvetés tárgya leendesz?

Nem félsz, hogy te ki a bűnt mindenkoron megvetéd és üldözted, míg az erényt, becsüle-tet és erkölcsöt mint érdemet megju-talmaztad, a külföld előtt mint becsület vesztett ország mint jellemtelen, elfajult, elkorcsosodott nép megbélyegezve fogsz állani?

Nem félsz, hogy az elharapódzni engedett corruptió az a szégyenletes sörgödör lesz mely ezeréves dicső és hő multadat a gyalázat hant-jával fedve eltemetni fogja?

Pedig ha nem szállunk sikra, ha nem lé-pünk ki a küzdőterre ezen egy korcsfaj és nyo-morult nemzedék által felidézett corruptió el-len, — ha teljes erőnkől nem harcolunk, ezen az igazság és jogból játék bábukat faragó romlott és pimasz had ellen, akkor elsodor bennünket a corruptiónak hömpölygő áradata, vagy ha még sokáig közönnnyel tétlenül nézzük a corruptió-nak fokozatos növekedését, akkor a corrupált állapotok merész haladása meghozza azt, ami az emberiséget rabszolgákká teszi a sansculot-tott a hatalom rémuralmát.

Közel állunk hozzá — és ha már meg lesz, akkor jaj nekod szegény ország, szerencsétlen nemzet.

Becsületes zsidók.

Olvasóink még emlékezni fognak, hogy a múlt évben Boskovits Alajos és vele a gázság hurján együtt pendülő zsidó társai t. i. Schwarz Dolfi, Diamantstein Lajos, Leiner Simon, Leiner Fülöp és Hédervári Hádl Számi, rajtuk elkövetett becsületsértésért perbe fogták szerkesztőnk, mely vétségért őt a IV. X. ker. btó jrbság minden fej után 35-35 frt. összesen 6 után 210 frt pénzbírság megfizetésére ítélte. — Ezen ítéletbe tudvalevőleg szerkesztőnk nem nyugodott meg, hanem ellene írásban indokolt felebbezést jelentett be, melyet annak idejében a nyilvánossággal közölt is.

Folyó év április hó 20-án a fellebbezés leérkezvén a budapesti kir. törvényszék mint 2-od fokú fenytő hatóság ugyanis marasztaló ítéletet hozott és 210 frt. összbüntetés helyett csupán 90 frtra ítélte t. i. egyenkint a zsidók becsületét 15 frtra téve.

A mennyiben ezen ítélettel a kir. törvényszék mintegy kimondotta, hogy a panaszos zsidók hozzáférhetlen becsületek, szerkesztőnk ismét kénytelen volt az ítélet ellen 3-ad fokulag is felebbezni és e végből a következő ide iktatott felebbezést terjesztette be.

Már most kíváncsian várandók vagyunk, hogy a kir. ítélő tábla is egybehangzólag a két előbbi hatósággal kinyilvánítja-e ezen országvilágot már kiszopolyázott, megcsalt és megrabolt zsidókat becsületes embereknek, a mit ha tesz úgy valóban megrendül bennük a hit, hogy a becsületesnek szorosan és szigoruan vett akadémikus fogalma napjainkban még él és létezik.

Tekintetes kir. btó. Járásbiróság!

Az 1884. évi Szept. hó 27-én 1882 jbsg. sz. a. hozott és a bűnösség kimondását illetőleg 3073 sz. a. megerősített törvényszéki mint másodfokú bírósági ítélet ellen, van szerencsém tisztelettel felebbezni és előzetes bejelentés folytán felebbezésem indokait a következőkben előterjeszteni. — Azonban mielőtt inmerito az indokolásba bocsájtóznék, legyen nekem megengedve felebbezésemnek jogosultságát röviden elöadni. — Sajtóvétség miatt fogva lévő nem áll rendelkezésemre törvénykönyv, mely a harmadfokú felebbezést ily vétségekben szabályozza — azonban ismerve a törvénynek rendelkezését — melyre különben is a másodfokú ítélet kihirdetésével a tek. kir. járásbiróság által figyelmesítő tettem — további felebbezéssel már azért is élni jogosult vagyok, mert az első fokú ítélet lényeges megváltoztatást szenvedett, mely esetben pedig a törvény szellemének értelmében harmadfokú felebbezésnek helye van azért mivel mint már említeni szerencsém volt, az ezen ügyben hozott két ítélet nem egybe hangzó, hanem a bűnösség kimondásán kívül alapjából új indokokkal megváltoztatott.

Tek. kir. Járásbiróság! A tek. fnytó törvényszék által hozott és a tek. kir. járásbiróságnak ítéletét a büntetés mérvére és az eljárási költségekre vonatkozó részének megváltoztatásával megerősített ítélete, oly hatást gyakorolt rám mint a villámcsapás, mely derült tiszta napon minden megelőzőtt égi háboru és vihar nélkül bekövetkezik, amire pedig senki nem számíthat, senki nem gondolhat.

És ez természetes is; mert becsületsértés vétségért elíteltetni oly egyének ellenében, kik az emberi becsület és polgári tisztesség magas szent lejtőjéről a bűn és becstelenség fertelmes posványába lesikamlottak, s lehömpölyögtek, az meglepő, az csak váratlanul jöhet, arra senki nem számíthat, — hisz az eddig még példátlanul áll e modernné vált corruptióban is, melynek közepette élni kénytelenek vagyunk. Tek. Biróság! mert elíteltetni becsület sértés miatt oly emberekkel szemben, kik két évig a már általuk elkövetett bűnök miatt a sajtóban folyton és következetesen a közérköles érdekében üldöztek, a nélkül, hogy ezért törvényes elégtételt mindaddig kerestek, vagy nyertek volna — az példátlanul áll e folyton és fokozatosan fel-felzaporodó bűnkrónikák által érdekes és változatosá vált gőz és villanyt felfedezett korunkban.

Elvitázhatlan, hogy a becsület az embernek legdrágább és legszentebb kincse, melyet megtámadni a legundokabb bűn, amit öntuda-

tosságban művelt ember csak elkövetni képes s megvalloim nem ismerem, de nem is képzelek büntetést oly súlyosat — bármi nagy legyen is az — mely ezen bűnért enyhe nem volna. — De engedelmet kérek tek. kir. járásbiróság! becsületet megtámadni, ott a hol az nincsen, az képtelenség, az lehetetlenség — és mégis azért büntetést az állítólagos becsület megtámadójára kiszabni, arra szerintem a józan ész felfogása szerint csak a tévedés képes; hisz errare humanum est, — és a bíró sem ember feletti lény, kinél a tévedés kizárható.

Igaz ugyan és ezt a tapasztalatból merítve fájdalommal kell konstatálnom, miszerint a becsületnek fényes és ragyogó csillaga ezen önző, csak a kincseket bálványozó világon elhalaványuló félben van már elannyira, hogy a pénz — ezen a tiszta és romlatlan erkölcs helyett közbálványa lett az emberiségnek — ikerestvére lön s a büntetésnek, — ami pedig különösen áll a társadalmunkban felszínre került külön kasztot képező hazafiatlan jött ment, csak azt ne mondjam sehonnai pénzes, becstelen elemeknél, bármily szennyes és piszkos módon jöttek is azok annak birtokába. — De én feltétlenül bizom ezen becsületsértési ügyben harmadfokulag itélni hivatott felsőbb bíróságban hogy elismert bölcsességénél és kifogásolhatlan jog és igazságszolgáltatásánál fogva a pénz és kincsek felett birtoklót feltétlenül becsületesnek még nem tartandhatja, — és ethikai érzésénél fogva megakadályozni fogja, nehogy a pénzükek egyszersmind a becsületet és tisztességet negélyezők, az igaz és valódi emberi becsület ragyogó és fényes csillagát elhalaványíthassák, — mert különben féltő és komoly aggodalmaink lehetnek, hogy ezen hazánkat elárasztó ellemek oly általános korruptiót fognak előidézni, hogy a becsületnek tiszta és valódi fogalma gunyos és nevetséges szatirává válik, a mi aztán pedig ama következményt vonja maga után, hogy a becsület csillagának sajnálatos elhalaványulását a teljes letűnés fogja felváltani; és akkor a mennyiben minden országnak támasza és talpköve a tiszta erkölcs — beteljesednek a nagy költő szava — amitől Isten ments, — hogy Róma ledől és rabigába görbed.

A tekintetes királyi járásbiróság ítélete ellen beadott felebbezésemben melyet — ugyan-ezen felebbezésnek is jogi alapjául venni méltóztassék — kifejtettem az okokat, mely szerint jelen esetben becsületsértés még oly emberekkel szemben sem foghatna fenn, kik tényleg hozzáférhetlen és sértetlen becsületük megtámadását megtorlás miatt keresni jogosítvák, kevésbé annál oly egyéneknek, kik mint már fentebb jelezni szerencsém volt, pénzzel, kincsekkel ugyan, de becsülettel nem rendelkeznek.

Tek. kir. Járásbiróság! Kimondhatlanul csodálkozom a tek. kir. törvényszék által hozott lakonikus rövid ítéletben feltüntetett azon argumentumon, hogy csak azért volt reám a büntetés enyhébben kiszabandó, mert már egy ízben egy és ugyanazon beadványért az illetékes közigazgatási hatóság által a btó trvkv. 46. §-a alapján elíteltettem. — Im ezen argumentummal egyszersmind az is bevallva van, miszerint ezen sértő beadványnak jogi elbírálására csak a közigazgatási hatóság illetékes. — Valóban furcsa bevallani az illetékességet, elismerni a büntetés jogosultságát, látni és birni hiteles másolatokban a már elmarasztaló ítéleteket és mégis másodszer az ügy felett marasztalólag dönteni, az oly jog és igazságszolgáltatási gyakorlat, a mit én — jóllehet, mert végzett jogtudós nem vagyok, — érteni nem tudok; — nem érthetem pedig azért, mert csak akkor volna jelen ügy másodszer mint a büntető bíróság jogkörébe tartozó és általa elbírálható, ha marasztaló ítéleteiben azt konstatálta volna — amit nem tehet, a mennyiben a valóban nem felelt meg — hogy a panaszlók nem községi előljárók, tehát nem köztisztviselők, hanem magán emberek, kik a közigazgatási hatóságnak marasztaló ítéletével, a rajtuk ejtett sérelemért illetve becsületsértésért elégtételt nem nyerhettek; — de miután ez az ítéletben foglalva nincsen a sértést szenvedők, mint községi előljárók, kiknek nevében Uhlarik Károly bíró a közigazgatási hatóságnál ellenem panaszt emelt és elégtételt már kaptak — má-

sodszeri panasz feljelentésökkel elutasítandók volnának.

Büntethetlenségem megállapítása végett tisztetettel folyamodom a tek. kir. járásbirósághoz, miszerint méltóztassék jelen ügy felülvizsgálására az összes iratokat az illetékes felsőbb bírósághoz a nagytekintetű kir. Itélő Táblához felterjeszteni, esedezvén ott, hogy a sérelmes elmarasztaló ítéleteket feloldani és engem a vád és következményei alól felmenteni kegyes legyen.

Budapest (Kerepesi fogház) 1885 Ápr. 20.

Illő tisztelettel
Szerényi Bertalan.

Előfizetési felhívás!

Minden vasárnap megjelenő lapunkra, felhívjuk a tisztelt upesti közönséget hogy előfizetéseiket megtenni méltóztassanak.

Lapunk ára:

Egész évre..... 5 frt — kr.

Fél „ ..... 2 „ 50 „

Negyed „ ..... 1 „ 25 „

Előfizetőinknek azon előnyt és kedvezményt nyújtjuk, hogy bár mi ügyükben lapunkban díjtalanul erős támaszt, erélyes pártfogót és lelkiismeretes védelmezőt nyerhetnek.

Az előfizetési pénzek postautalványon a címnek pontos megjelölésével kiadóhivatalunkba (Ujpest: Sándor-utca 3. sz.) küldendők, vagy személyesen is áthozhatók.

Lapunk egyes számai 10 krajczárért kiadóhivatalunkban, Friedmán József ur fűrdőpénztáránál, a lóvaspálya indóház dohány-tőzsdéjében, Kriszt József, Földessy Károly, Dominig testvérek és Liedloff József fűszerkereskedő uraknál kaphatók.

Az „Ujpest“ kiadóhivatala.

Különfélek.

— Felhívás és kérelem. Lapunk múlt évi számai ellen tudvalevőleg a kir. főügyészség sajtópert indított, mely a vizsgálatban annyira haladt, hogy az már a közel jövőben esküdtszéki elbírálás felette érdekes tárgyát fogja képezhetni. A bizonyítási eljárásához szükséges anyagunk szaporítása céljából és az elkövetett bűnök halmazát eclatánsabban beigazolandó, tisztetettel felhívjuk és kérjük községünk polgárságát, hogy mindazok, kik eddigelé szerkesztőnknek nem adták jegyzékét annak, hogy katona beszállásolási illetékben a község előljáróságától illetve a szállás és élelmezési pénzeket folyóvá tett szállásmestertől még mennyi követelni valójuk van, azt átadni illetve tudomására juttatni, — nemkülönben mindazok, akik a törvénytelenül minden jogcím nélkül szedett pénzekről „iparjog“, „letelepedési díj“, „házvétel díj“ — ról szóló bárczákat még át nem szolgáltaták, azokat saját és a közjó érdekében használat végett átadni sziveskedjenek.

— Hogy csalják a zsidók egymást. Scheiber Móricz mészáros legény községszerte ismert hűsecempész, a múlt évben oly gyakran el-ellátogatott özvegy Schindler Adolfné házához, hogy a családja jó hírnevére féltékeny (!) zöldséget áruló zsidó asszony inditatta érezte magát a látogató zsidó legényt megkérdezni, hogy voltaképen mi a célja gyakori jöttének és nyilatkozzon, valjon csak kedvtöltésből jön-e bájos eladó leányával szórakozandó, avagy komoly szándékkal, — mert ha az utóbbi eset nem forog fenn, úgy reá nézve mint gyermekét gyengéden szerető anyára igen kellemetlen az ő vizetelése, minthogy könnyen megeshet az is, hogy

az irigy, mindent rossz szemmel néző, pesszimistikus világ ez ő rendkívül szende, kifogástalan erkölcsű drága Rozi leányjáról koholt, — a leány értékét megsemmíteni alkalmas — rossz híreket bocsájtana szárnyra. Ekkor a zsidó mézárós legény kinyilatkoztatta, hogy ő komoly szándékkal jött az első percztől fogva a házhoz és a leány iránt viseltető lángokban lobogó szerelem vezérelte s semmi egyéb és állítását bizonyítandó mindjárt ez alkalommal ünnepelesen a leány kezét meg is kérte. Schindlerné készséggel elfogadta a megkérést és még az nap este közlé is az eseményt leányával, ki hihetetlen mint a legtöbb leányzó asszonyi főködt után már rég vágyván, minden habozás nélkül beleegyezett Scheiber Móriczné asszony ő nadjsága lenni. — Közös megállapodás folytán másnapra volt a hivatalos kézfogó kitűzve, melyen az érdemes családnak összes rokonai jelenlétében az örülésig szerelmes vőlegénynek 300 forint hozomány ígértetett és egyszersmint a vőlegény követelésére az egybekelési ünnepély megtartására rövid határnap kitűzött. — A túlboldog leány örömeinek és boldogságának mámorában menyasszony korának már első felvirradt reggelen mindjárt Schindlerné beleegyezésével és a vőlegény egyenes kívánságára, bement az „első hazai takarékpénztárba“ és kivette az ott gyűmölcsözőre elhelyezett volt 300 frt hozomány pénzét, hogy annak egy részéből a vőlegény már idejékorán butorokat és egyéb, a háztartáshoz szükséges holmikát beszerezzen. Haza is hozta a pénzt, melyből 150 frtot a vőlegénynek butorra át is adott. — Azonban ő a helyett, hogy butorokat vett volna, a pénznek nyakára hágott, amit midőn Schindlerné megtudott, igen zokon vett és érte leendő vejét kérdőre is vonta; ez tagadván hogy a pénzt elpazarolta volna, azt állítá, hogy azt üzletbe fektette be, mert úgy mondá: „a megélhetés sokkal fontosabb, mint a butorszerzés.“ — amit Schindlerné is később természetesen találva, tőle még bocsánatot kért mert szavainak hitelt adott. Néhány nappal később a vőlegény a másik 150 frtot követelte, a mielőtt ügymond most minden butorzatot meg fog vásárolni. — Schindlerné nem sejtve semmi rosszat, átadta leendő vejének a tisztas vőlegény úrnak a hozományának másik felét is, ki midőn a pénz a markát nyomta, ill a berek nád a kert, kereket oldott és többé még csak felje sem ment a rajongás és örülésig szeretett bájos menyasszonyának. — Az elküseredése a zsidó asszonynak, leányostul, esaládostul leírhatatlan volt, midőn a mindennapos vőlegény ismeretlen okból egy pár napig elmaradt; nem túrták maguknak megmagyarázni — megcsalatlásukra nem számított — hogy hova tűnt el a vőlegény és mindent voltak hajlandók hinni t. i. hogy a hussempészet körül tán valami baj érte, vagy rögtön elutaznia kellett, csak azt nem hogy őket, illetve forrón szeretett menyasszonyát a faképnél hagyja. — mignem arról értesültek, hogy Scheiber Móricz Ujpestről végképen távozott, miután barátai előtt oda nyilatkozott, hogy úgy kell pénzre szert tenni, mint ő tett és az könnyű dolog, mert csak egyszerű házasságot kell ígérni és magát egy bolond lánnyal eljegyeztetni és már van pénz, amennyi csak kell. — Hetek multak el és Scheiber Móricznak a felvett hozománnyal megszökött vőlegénynek hírt sem halletta az általa megcsalt család, míg végre egy pár hónappal később, mint a mikorra a kézfogó alkalmával történt megállapítás szerint az esküvőnek már megtörténni kellett volna, arról értesült, hogy a megszökött család Ó-Budán egy Rükfével már egybekelt. Ennek hallatára és a tény felől történt meggyőződés után panaszfeljelentést tett Schindlerné a fenytörvényeséknél, mely Scheiber Móriczot a vizsgálat megejtése után család büntette miatt vád alá helyezte. Mult napokban tartatott meg ez ügyben a Fortunában a végtárgyalás, mely azonban végeredményében még ismeretlen miután Scheiber Móriczot konok, tagadása ellenében állítván azt, hogy ő nemcsak egy krajczárt nem kapott, hanem még Schindlerné tartozik neki 80 frttal, — még két újpesti tsunak kihallgatása vált szükségessé és ha ezek khallgattnak akkor újabb végtárgyalás fog kitűzteni. A legérdekesebb volt ezen felette érdekes tárgyalásnál az, hogy a szabad lábon volt vádlottat, a köz-

vádat képviselt Bakos kir. ügyész indítványára a törvénytörvények elnök Zsigmondovics, szavazó bírák, Csery, Szentkörös, a bűnügynek végleges eldőlteig vizsgálati fogságba helyezte, hol alkalmá és ideje lesz most bűnbánólag elkövetett gazságáról gondolkodni.

— A népiskola majálisa. Szerdán folyó hó 27-én tartatott meg a 20-án kedvezőtlen idő miatt elhalasztott majálisa a népiskolának. Ünnepe ez, a legnagyobb és legkellemesebb örömmű, mert a gyermekek ünnepe, melyet a szülők is mint legkedvesebbet megünnepelnek. — E napon nincs áldozat oly nagy melyet a szülők nem hoznának, mert e nap a gyermekeknek officziális mulató napja. Az idő rendkívül kedvezett az apró szenteknek, kik délután 2 órákor nemzeti zászlókkal és a Rákóczy indulót játszó zenével az élén, egy körülbelül kétezer főre menő oszlopban, egekbe harsogó „éljen“ rivalgásokkal vonultak ki a rákospalotai ligetbe. Rendkívül érdekes látványt nyújtott a cifra tarka barka öltözött jövedű és vig gyermek had, mit a lelkesítő hazafias daloknak, szép kellemes és csengő éneklése csak fokozott. A kivonuló gyermekek mellett csak hemzsegték a felöltöttek százai, kik a gyermekek örömeit osztandó ugyan az erdőbe rándultak. — A ligetbe érkeve az átláthatlan hosszú kedves csapat, lelkesedve tánczra gyujtott és „ujra“ „ujra“ kiáltásokkal a cigányokat kifárasztó kitarással oly elragadó hévvel járta a csárdást, hogy abból azt kellett következtünnünk, miszerint ha nem is él már nemzet e hazán, de az ismét élni fog. — Lelkes táncz, vigjáték és más egyéb kellemes szórakozás után, az est beálltával a kedves gyermekek tanítóikkal az élén ismét azon rendben, melyben kivonultak a sok táncztól és játéktól kimerülve bágyadtan, fáradtan haza felé indultak. A gyermekek távoztával a tanítástól rögtönzött a felnőttek részére tánczmulatságot, mely a legszebb jelen volt társaságot gyujtó jövedű mellett a hasadó hajnalig együtt tartotta.

— Állandó rovat. Mi természetesebb, hogy ez nem lehet más egyéb mint a rendőrségünk gyalázatos üzemének s megismertető bűnöknek feljegyzése. Ime hát szelíztessük csak a bűnöknek leplet, mely alatt a legállatiasabb, a legembertelenebb teremést Chapó Géza gyilkos rendőrbiztos a zsidók által reá ruházott hivatalos palástban találjuk. — Mult héten a József és István utca sarkán lévő „Veres kakas“hoz“ címzett, hivatalos engedély nélkül hosszú ideig az előjáróság által túrt volt údorított prosztituált lebut bezártni rendeltetvén, aminek fogantatására a biztos kiküldetett — A helyiségben három szerencsétlen a bűnre kényszerített fiatal leány találtatott, kiket letartóztatva Chapó a község házához kísért, hol az előjáróság által intézendő sorsukra várandók, 2 napon keresztül a börtönben fetrengtek. Azonban a helyett, hogy a szerencsétlen tereméseket az előjáróság vagy a biztos szabadon bocsájtotta avagy eltolonczoltatta volna, ime mi történni — Kapja magát a biztos és éjnek idejében elkísértette őket a hatóságilag engedélyezett „Ujvilághoz“ címzett nyilvános házba ahol szegények még manapság is vannak. — Amint hitelt érdemlő forrásból értesültünk a biztosnak sikerült míg a szerencsétlen lányok letartóztatva az ő hatalma alatt állottak, az „Ujvilág“ tulajdonosával, azoknak eladása miatt megalkudni és az alku létrejöttével a szegény leányokat jó pénzért el is adta, át is adta. — Igy kerültek a szerencsétlen kéjhölgyek azon erkölcsi sirba, mely egy pár év alatt őket fizikailag is megölni fogja. — Feleslegesnek tartjuk eme kifejezhetlen gyalázatos tettet e nyomorult és lelketlen gazembernek bővebben komentálni és csak annyit jegyzünk meg, hogy amint megtudni fogjuk a szerencsétlen leányok neveit az illetékes hatóságnál azonnal jelentést teszünk, annál is inkább, mert a biztos által üzött szemtelen lélekűfárkodást, rendelkezésünkre álló megbízható tanuk bizonyítani képesek. Ugyanis mult hét egyik napján Hoffmann István a Budapesten állomásozó és az „Ujéületben“ laktanyázó 24-dik vadászszázalaj, 3-dik századának egyik közembere, szolgálati uton nyert engedély alapján kijött Ujpestre és itt néhány barátja társaságában mulatott. — A mulatságból eleget el-

vezve és a korlátolt kimaradási engedély is lejárandóban lévén, éjjel felé midőn polgári társaitól kísérve hazafelé ballagott, a főt és váci-ut sarkán holt részeg állapotban feléje jön a biztos ki által mert katonásan nem tisztelgett, megállítatik és minden indok nélkül általa illetve aszisztenciája által erőszak alkalmazása mellett a községi börtönbe kísértetett. — Itt a katona oldalfegyverétől megfosztva, mindenek előtt egy pár rendőri ütleggel ismerkedett meg, amit miután méltán indignálódva és megbotránkozva fogadott, — újabb ütlegek és fölébe vasbilincs is követett. Mikor már a katona a börtönben teljes biztonságban volt és a helybeli dutyiba kerülteknek adni szokott egész porció somfabbal részére is kijutott Chapó lelki megnyugvással hogy hatalmi szomját egy katonának letartóztatásával és agyonkínzásával kielégítette, távozott és csak másnap délelőtt 11 órákor ment ismét be hivatalába, a midőn eszébe jutván a letartóztatott katona, kit maga elé vezetettve azon informálással hogy ne mondja miszerint elzárva volt, hanem beteg, szabadon bocsájtotta: — Tudomást nyertünk, hogy a már szökevénynek hitt közvadász századparancsnokánál ezen rajta elkövetett erőszakoskodásról jelentést tett, minek folytán az alezredes zászlóalj parancsnok mint a polgári hatóságtól megtámadott katonai függetlenség és megsértett katonai becsületért elégtételt szerzendő a szükséges törvényes intézkedéseket már megtette, a mihez megjegyeznünk kell, hogy a katonai hatóságnak megkeresésre, szerkesztőnk szolgáltatva az adatokat. — A mennyiben az ügy további fejleményéről újabb részleteket nyerünk, kötelességünknek f. g. juk ismerni azokat a nyilvánossággal közölni. Most az egyszer és végre valahára hurokra került ez a fenytörvényes által futni engedett gyilkos. Amire még nem tanítatott meg a felsőbb polgári hatóságok által arra megtanítja majd a magával paczkázni nem engedő katonai erély.

— Birói ukáz. Mint jói megbízható forrásból értesültünk, Uhlarik Károly bölcös községi bírák drákói szigorral kiadott ukázzal meghagyta a község szolga személyzetének, hogy Fridmann József, Stitz József és Medveczky József urak vendéglőjébe és még más független polgárok látogatta koresmába menni tartózkodjanak, minthogy az esetében a zsidó befolyás és érdeke parancsolta meghagyása ellenére egyik vagy másik községi poroszló a helyiségekben láttatnak, úgy az elég súlyos bűn leendő, hogy az illető minden felmondás nélkül nyomban a szolgálat alól felmentessék. — Igy szól az ukáz. — Ime hogy tiszteli a mi derék bírák alantós közegeinek szabad akaratát. — Nem-e a személyes szabadságnak egyenes korlátozása ez! — Majd tesszünk róla.

— Vida Mihály a fortunában sikkasztás és okmányhamisítás büntetével vádolt és letartóztatott II-od jegyzőnk ügyében Dr. Verovác bíró a mennyiben a vizsgálatot teljesen befejezte, az iratokat vád indítvány megtétele végett az ügyészséghez tette át. — Dr. Heil Fausztin alügyész mint ez ügyben a közvádó, elkészítette a vádindítványt mit a törvénytörvénynek már be is terjesztett. A törvénytörvény hihetetlen már rövid idő múlva a vádhatározatot meghozza, a mit ha Vida előtte leendő kihirdetéssel nem fellebbez meg, rövidre reá az ügyben megtartandó végtárgyalás is követni fog.

Szerkesztői üzenetek.

— Brassó. A vád igaztalan, azt a jó Isten tudja. — Nem irhattam én senkinek annyira tartattam sakkba. — Köszönöm. — Adandó alkalommal ha időm lesz és még valami . . . akkor viszonzni fogom. Remélni szeretem, hogy boldogulni fogok, ami ha nem sikerül, mi természetesebb, kereket kell majd oldanom. — Megfogyva van az erőm bár, de azért kielégítő az egészség. — Különben ahogy kellemes időt szakíthatok, írok levelet, addig is szívből üdvözlöt. — Előfizető barát. Köszönjük a szives figyelmét és adja isten, hogy jóslata beteljesedjék; — hiszen már idő is volna, hogy a polgárság öntudatra ébredjen. Szives géretéért háláinkkal biztosítjuk. — Tormássy. R. Palota. Várjuk további szives közreműködését. Fogadja annyi idő és annyi szenvedés után üdvözlötünket.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi Bertalan.